

Biotautsaimniecības makroekonomikas aspektu analīze

Einārs Cilinskis

M. Kučinska valdības deklarācijas prioritātes

- dabas resursu izmantošanas produktivitātes pieaugums no katras resursu vienības (par 5 % gadā);
- vides un klimata politikas mērķu noteikšana atbilstoši tautsaimniecības interesēm, sabalansējot dabas un vides politikas mērķus ar tautsaimniecības attīstību;
- Sasniegsim Latvijai saistošus klimata politikas mērķus, nosakot ekonomiski pamatotus un uz mērķi fokusētus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošus pasākumus (sabalansējot izmaksas un ieguvumus nozaru - enerģētika, lauksaimniecība, transports un rūpniecība - dalījumā)

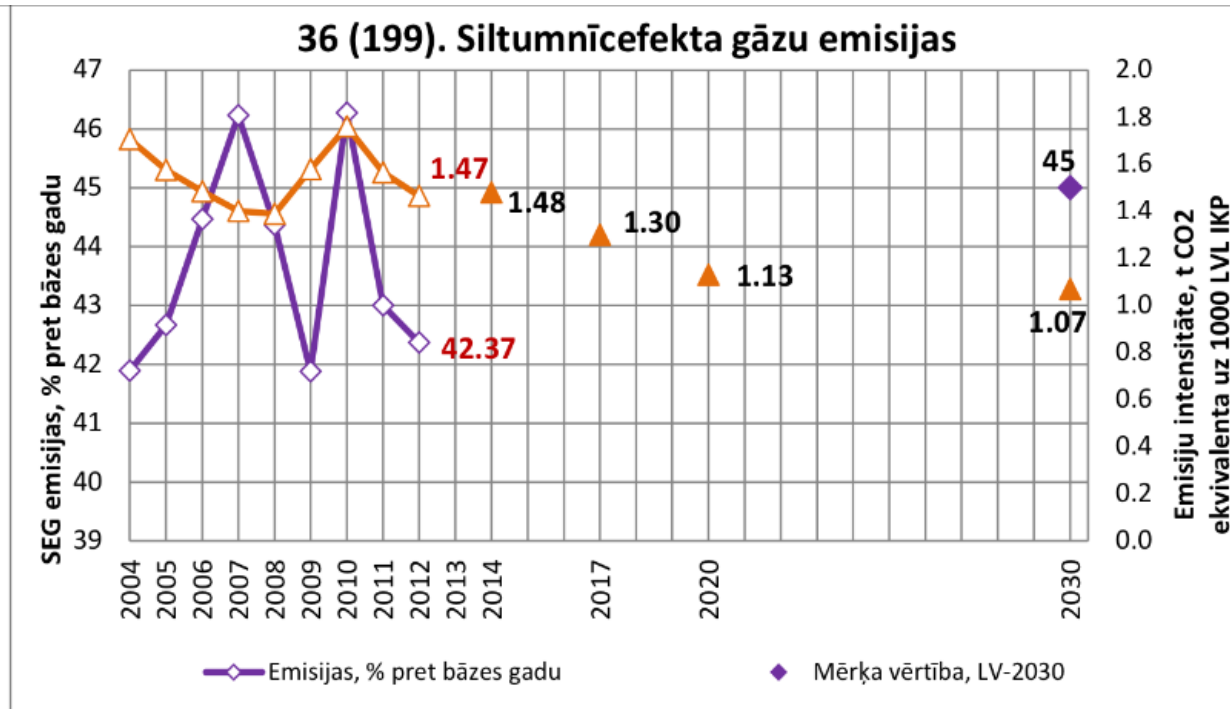
M. Kučinska valdības deklarācijas prioritātes (II)

- Izstrādāsim bioekonomikas attīstības stratēģiju - izveidosim atbalsta instrumentus lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru sinerģijas izveidošanai ar farmācijas, būvniecības, enerģētikas, IKT u. c. sektoriem, izstrādājot vietējos dabas resursos bāzētus konkurētspējīgus produktus ar augstāku pievienoto vērtību;
- Efektīvi un racionāli izmantosim zemi lauksaimniecībā un mežsaimniecībā un Baltijas jūras, piekrastes un iekšējos ūdeņus zivsaimniecībā, lai kāpinātu izmantoto resursu produktivitāti;

M. Kučinska valdības deklarācijas prioritātes (III)

- Sniegsim stratēģisku atbalstu eksportētājiem, kas nodrošina no Latvijas dabas resursiem ražoto produktu eksportu uz lielākajiem pasaules tirgiem, koncentrējot uzmanību uz produktu grupām, kuras tiek ražotas ar augstāku pievienoto vērtību;
- Pilnveidosim ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, lai pilnvērtīgi izmantotu cirkulārās ekonomikas iespējas, saudzētu vidi un izpildītu Eiropas Savienības līmenī noteiktās prasības;

Kā novērtēt rezultātus - SEG emisiju indeksi

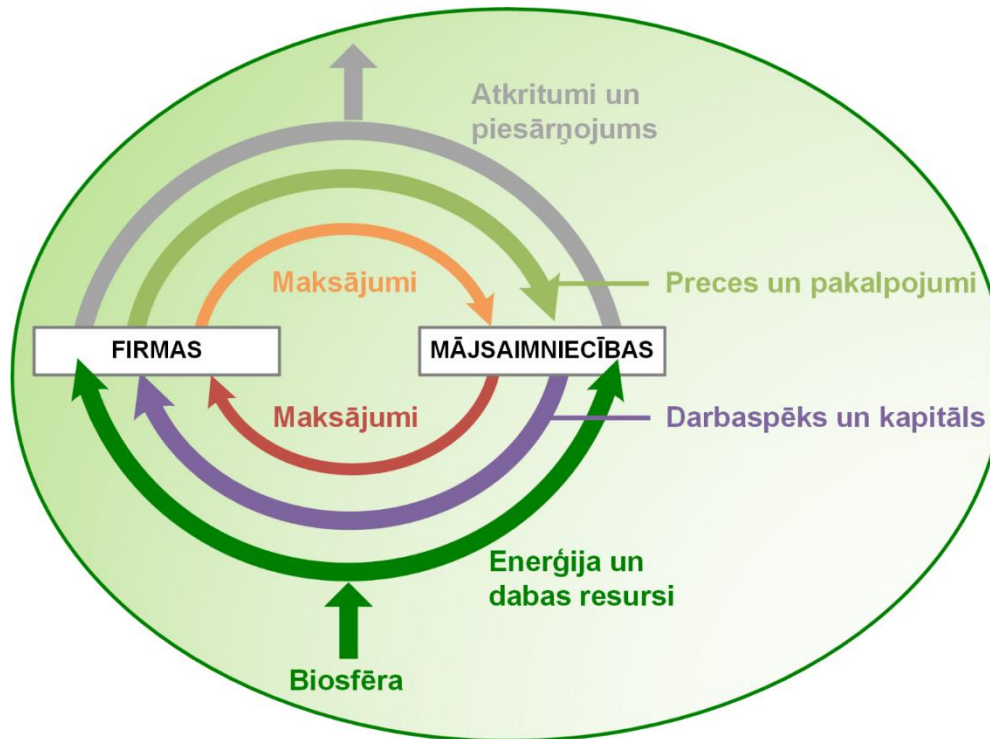
Indikatora novērtējums:

LV-2030 36.indikatoram – samazinājums pret Kioto protokola bāzes gadu: **2**

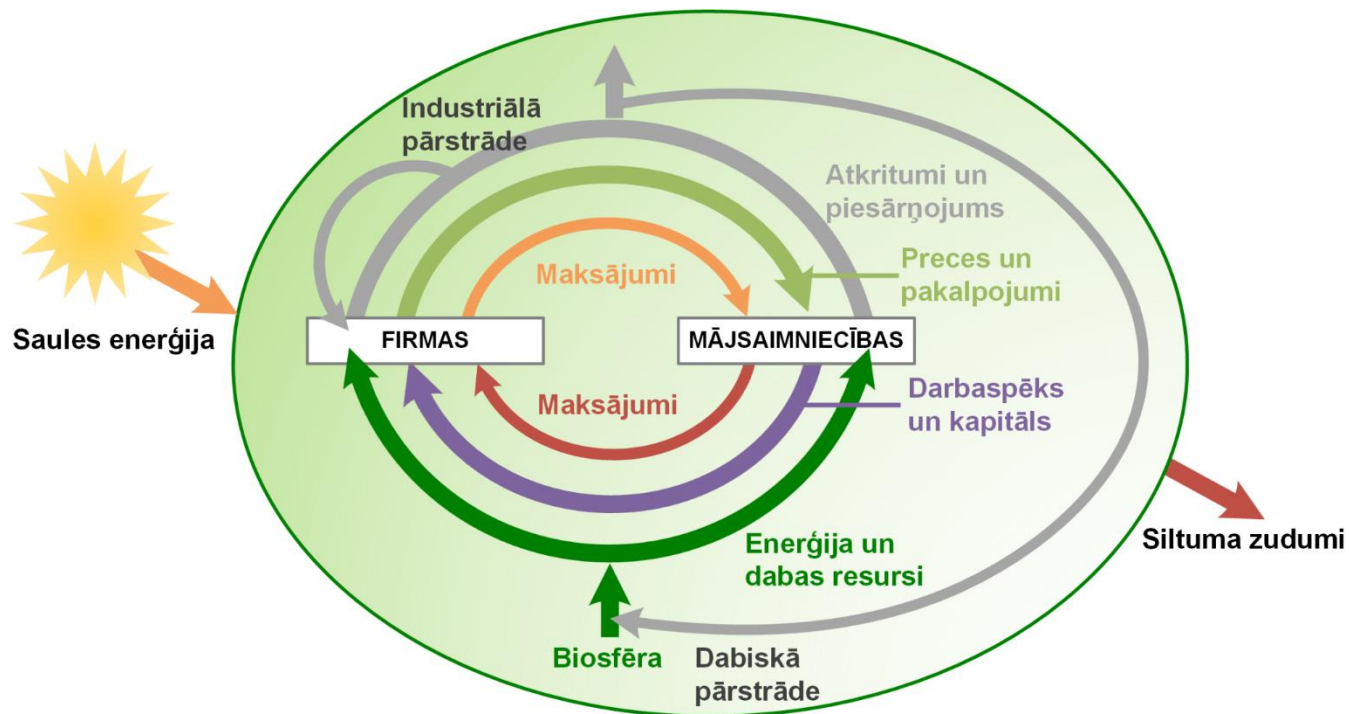
NAP 93.indikatoram – emisiju intensitāte: **2**

Datu avoti: *Eurostat, LVĢMC*

Bioresursu izmantošanas makroekonomiskie aspekti

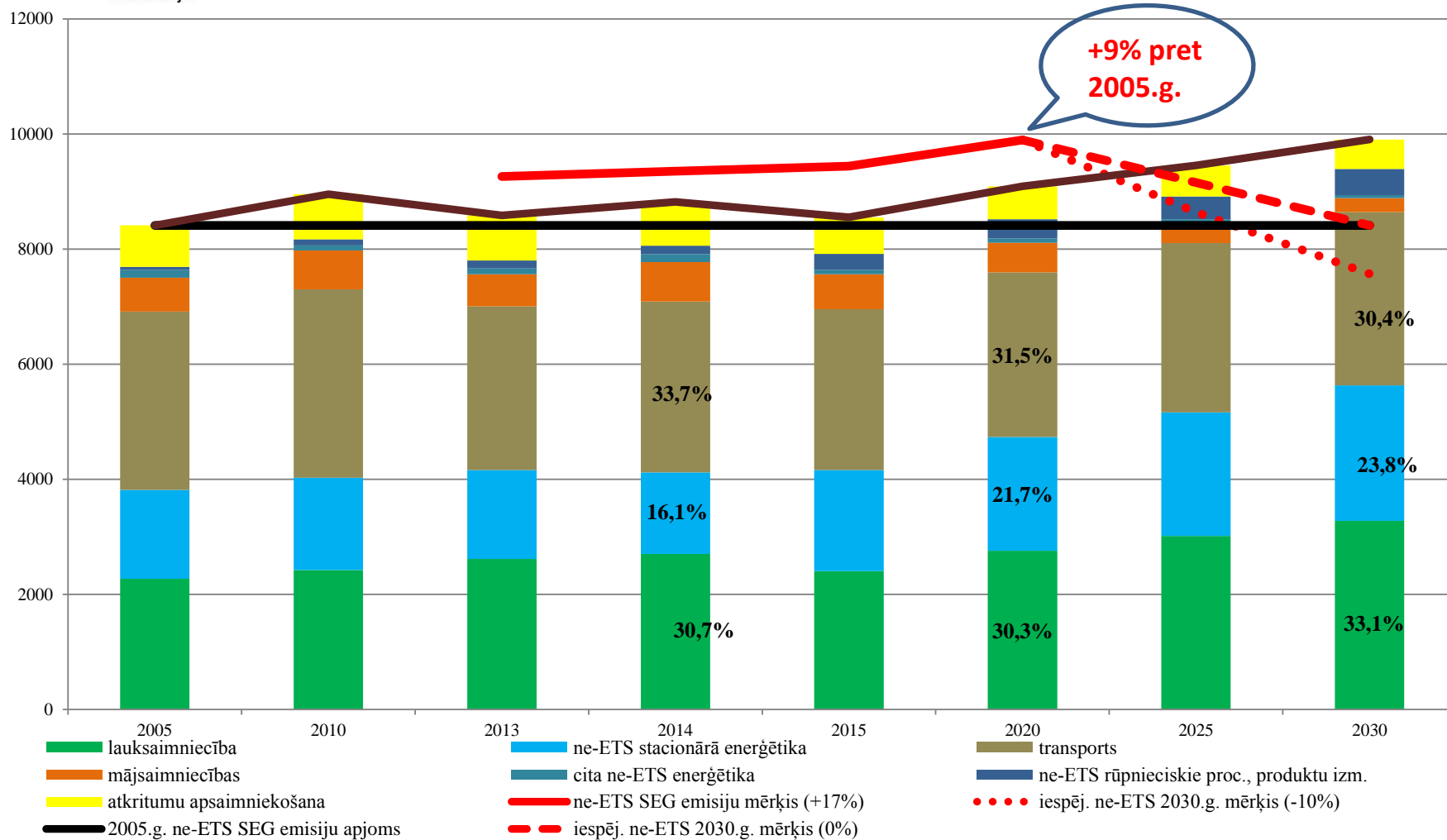
Bioresursu izmantošanas makroekonomiskie aspekti 2

Latvijas ne-ETS SEG emisijas un to prognozes, kt CO₂ ekv

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Bioekonomika un SEG emisiju samazināšanas virzieni

Ar bioekonomiku tieši saistīti pasākumi

- Pāreja uz atjaunojamiem energoresursiem primāri siltumenerģijas sektorā, kombinācija no biomasas un saules enerģijas;
- Biodegvielas izmantošana transportā;
- Zemes izmantošanas mērķi un metodes lauksaimniecībā;

Ar bioekonomiku netieši saistīti pasākumi

- Ēku un rūpniecības energoefektivitāte;
- Satiksmes plānošana, energoefektīvi satiksmes risinājumi

Parasti salīdzināmie indikatori

- Kopējās izmaksas un valsts investīcijas konkrētās nozarēs,
- SEG kumulatīvais emisiju samazinājums;
- CO₂ samazinājuma izmaksas EUR/t CO₂
- SEG samazinājuma izmaksas % no IKP

Indikatori un metodika

- Vai indikatori var tikt izmantoti, lai salīdzinātu pasākumus dažādos sektoros?
- Vai indikatori var tikt izmantoti, lai salīdzinātu dažādus valstiskus mērķus, nevis tikai klimata mērķus?
- Vai ir izstrādāta metodika, lai kompleksi novērtētu un salīdzinātu dažādu pasākumu ietekmes – «sabalansējot dabas un vides politikas mērķus ar tautsaimniecības attīstību»?

Indikatoru virzieni (I)

■ Ekoloģiskās ilgtspējas indikatori

- ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības,
- zemes izmantošanas maiņas,
- dabas resursu efektivitātes, energointensitātes,
- SEG emisijas,
- citu gaisu piesārņojošo vielu emisijas indikatori

■ Ekonomiskās ilgtspējas indikatori

- ekonomiskās stabilitātes,
- makroekonomiskās ilgtspējas,
- mikroekonomiskās ilgtspējas,
- darba vietu radīšanas indikatori

Indikatoru virzieni (II)

Lahtinen K., Myllyviita T., Leskinen P., Pitkanen S. K. A systematic literature review on indicators to assess local sustainability of forest energy production. Renewable and Sustainable Energy Reviews. 2014. 40: 1202 – 1216

■ Sociālās ilgtspējas indikatori

- dzīves standartu,
- īpašuma tiesību,
- sociālās kohēzijas,
- sabiedrības līdzdalības,
- sabiedrības iesaistes,
- pārtikas piegāžu drošības,
- sabiedrības veselības indikatori

■ Kultūras ilgtspējas indikatori

- kultūras ainava,
- kultūras un vēstures mantojuma;
- kultūras pieejamības;
- kultūras daudzveidības indikatori);

Turpmākie soļi

- Biotehonomikas mērķu saistība ar citiem valstiskiem mērķiem;
- Biotehonomikas mērķu ar izmēramiem rezultātiem rādītājiem noteikšana:
  - ilgtspējas indikatoru atlase;
  - Metodikas izstrāde, pamatojoties uz ilgtspējas indikatoriem, lai noteiktu prioritāros virzienus;
  - Biotehonomikas attīstības modelēšana, ieskaitot sistēmdinamikas pieeju
- Biotehonomikas attīstības politikas instrumentu analīze un izvēle
- Likumdošanas sakārtošana

Paldies!

